

KiVa Koulun oppilaskysely 2026

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.06.2026 § 55

226/12.02.00.00/2026

KiVa Koulu -toimenpideohjelma on keskeinen osa Kontiolahden kunnan perusopetuksen koulujen kiusaamisen vastaista työtä. Ohjelman tavoitteena on ennaltaehkäistä kiusaamista, tehostaa puuttumista kiusaamistilanteisiin sekä varmistaa toiminnan jatkuva seuranta ja arviointi.

Osana toimenpideohjelmaa toteutetaan vuosittain sähköinen kysely perusopetuksen vuosiluokkien 1–9 oppilaille. Osa kysymyksistä on kohdennettu vain vuosiluokkien 4–9 oppilaille. Vuoden 2026 kyselyyn vastasi Kontiolahden kunnan kouluista yhteensä 1 659 oppilasta, ja vastausprosentti oli 84.

KiVa Koulu -oppilaskyselyssä kartoitetaan kiusaamisen yleisyyttä, muotoja, kestoja ja siitä kertomista sekä oppilaiden kokemuksia yksinäisyydestä, koulun ilmapiiristä, turvallisuudesta ja hyväksytyksi tulemisesta. Lisäksi arvioidaan, miten koulun aikuiset puuttuvat kiusaamiseen ja miten KiVa-toiminta toteutuu käytännössä kouluissa.

Tuloksia verrataan valtakunnalliseen vertailuaineistoon, joka koostuu ohjelmaan osallistuvien koulujen oppilaiden vastauksista.

Kokonaistulosten perusteella Kontiolahden koulujen oppilaat ovat sekä kiusanneet muita että joutuneet kiusaamisen kohteeksi vähemmän kuin valtakunnallisessa vertailuaineistossa. Kontiolahdella kiusanneiden oppilaiden osuus oli 3 %, kun vastaava osuus valtakunnallisesti oli 4,3 %. Kiusatuksi joutuneiden osuus oli Kontiolahdella 9,2 % ja valtakunnallisesti 10,9 %.

Vuosiluokilla 1–6 niiden oppilaiden osuus, jotka ovat joutuneet kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin, on pysynyt lähes samana vuoteen 2025 verrattuna, kun taas muita kiusanneiden osuus on hieman kasvanut. Vuosiluokilla 7–9 muita kiusanneiden oppilaiden osuus on vähentynyt, mutta kiusatuksi joutuneiden osuus on kasvanut.

Vuosiluokkien 1-6 kiusatuiksi joutuneiden oppilaiden osuus oli valtakunnallista tasoa matalampi (9,5 % vs. 12,5 %), kun taas vuosiluokkien 7-9 osuus oli valtakunnallista tasoa korkeampi (8,7 % vs. 7,7 %).

Oppilaiden kokema yksinäisyys on Kontiolahdella valtakunnallista tasoa harvinaisempaa. Usein yksinäisyyttä kokevien oppilaiden osuus oli Kontiolahdella 4 % ja valtakunnallisesti 5,5 %. Niiden oppilaiden osuus, jotka ovat kokeneet tulleen jätetyksi ryhmän ulkopuolelle vähintään kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa, oli Kontiolahdella 6 %. Valtakunnallisessa vertailuaineistossa osuus oli 7,7 %.

Oppilaiden käsitykset opettajien ja huoltajien suhtautumisesta kiusaamiseen vastaavat pitkälti valtakunnallista tasoa. Luokanopettajien ja -ohjaajien suhtautumista kuvaava keskiarvo oli viisiportaisella asteikolla 3. Huoltajien vastaava keskiarvo oli 3,3. Mitä suurempi luku (asteikolla 0–4), sitä kiusaamisenvastaisemmaksi opettajien, ohjaajien ja huoltajien suhtautuminen koetaan.

Koulun ja luokan ilmapiiriä koskevat arviot olivat niin ikään lähellä valtakunnallista tasoa. Ilmapiirin keskiarvo oli 2,9 asteikolla 0–4.

Tietoisuus KiVa Koulu -toiminnasta on Kontiolahdella kaikilla luokka-asteilla valtakunnallista tasoa parempi. Myös kiusaamistilanteiden selvittämiseen liittyvien keskustelujen vaikutukset niin kiusatun oppilaan tilanteeseen kuin kiusaajan käyttäytymiseen arvioidaan keskimäärin valtakunnallista tasoa suuremmiksi.

Vuoden 2026 kyselyssä uutena osa-alueena tarkasteltiin mobiililaitteiden käytön rajoitusten vaikutuksia koulunkäyntiin. Kontiolahdella oppilaiden kokemukset rajoituksista ovat pääosin hieman valtakunnallista tasoa kielteisempiä. Useampi oppilas kokee keskittymisen, oppimisen ja työrauhan heikentyneen, ja erityisesti koulussa viihtymisen arvioidaan heikentyneen valtakunnallista tasoa enemmän. Myönteiset vaikutukset, kuten keskittymisen ja oppimisen paraneminen, jäävät Kontiolahdella vähäisiksi ja ovat enintään valtakunnallista tasoa vastaavia.

Yläkouluikäisten osalta välituntien sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyvät vaikutukset ovat pääosin samankaltaisia tai hieman myönteisempiä kuin valtakunnallisessa vertailuaineistossa. Myös välitunneilla liikkumisen ja pelaamisen koetaan lisääntyneen hieman valtakunnallista tasoa enemmän rajoitusten myötä.

Kaiken kaikkiaan Kontiolahden KiVa Koulu -oppilaskyselyn tulosten mukaan kiusaamisen ja kiusatuksi joutumisen taso on vuosien 2025 ja 2026 välillä pysynyt pääosin ennallaan. Tulokset sijoittuvat kokonaisuutena lähelle valtakunnallista keskiarvoa, ja erot ovat pääosin pieniä.

Kyselyn tuloksia käsitellään kunta- ja koulukohtaisesti rehtori- ja opettajainkokouksissa. Lisäksi tuloksia käsitellään koulujen opiskeluhuollon henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tuloksia hyödynnetään kiusaamisen vastaisen työn kehittämisessä.

Lisätietoja: opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen, p. 050 595 3912.

Kasvatus- ja koulutusjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä KiVa Koulun oppilaskyselyn tulokset tiedokseen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen oli paikalla tämän asian keskustelun ajan klo 18:53–18:59 ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.
